

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtlet v mesecu.

Naročnina
slane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte urednistvu
»Glasnik«
Poljanska cesta 58.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 12.

V Ljubljani, 23. aprila 1896.

Letnik II.

Zivel dr. Lueger!

Na prvem mestu javljamo danes v svojem listu veselo vest, da je dr. Lueger zopet izvoljen za župana Dunajskemu mestu. Prve izvolitve ni vsprejel, ker mu je bilo nemogoče vladati brez večine. Drugič ni bil potrjen, in ko so ga njegovi prijatelji tretjič izvolili, je bil mestni zbor razpuščen. V manj nego jednom letu so imeli Dunajčanje dvakrat občinske volitve, a krščanski in protijudovski možje se niso ustrašili; vedno več so svojih spravili v občinski odbor in tako je dr. Lueger 18. t. m. dobil pri županski volitvi 96 glasov, njegov nasprotnik dr. Gribl pa le 42. Dve tretjini občinskega zastopa ima vrli krščansko-socijalni prvoboritelj za seboj, gotovo več pa še dunajskega mesta prebivalcev. Ko ga je vladni zastopnik vprašal, je-li vsprejme izvolitev, je dr. Lueger tako le odgovoril:

»Četrtič me je tekom jednega leta zadela čast, da sem izvoljen za župana svojemu rodnemu mestu. Dvakrat so vsi dunajski volivci pokazali, kako in kedo naj vodi njihove zadeve. — Pri obeh volitvah je krščansko ljudstvo našega mesta pokazalo, kako brani samozavedno ljudstvo svoje pravice. Niti sramotenje, niti žuganje ga ni vznemirilo; tudi obljube ga niso odvrnile od poti, ki jo je izpoznalo za pravo. — Po nalogi svojih prijateljev z veseljem izrekam ob ti slovesni priliki krščanskemu ljudstvu našo zahvalo.

Naša dolžnost je sedaj izpolniti zakonito izraženo ljudsko voljo. Mi sodimo, da bi jo morala spoštovati tudi vlada, tembolj ker je ravno ona ljudstvo poklicala za sodnika, in ker ljudska sodba nikakor ni bila posledica nagle strasti, marveč sad mirnega prevdarka in jasnega spoznanja, kako se godi krščanskemu ljudstvu.

Če so moji častiti prijatelji zopet združili svoje glasove ob moji osebi, za kar jih prisrčno zahvaljujem, niso s tem hoteli častiti moje osebe, marveč izvršiti le ljudsko voljo. In če vsprejem to volitev, je ne vsprejem iz osebne častiteljnosti marveč zato, da spolnim težavno dolžnost. Znano je, da sem bil rad pripravljen žrtvovati svojo osebo. Če niso vsprejeli moji prijatelji te žrtve, jih je vodilo spoznanje, da sem v sedanjih razmerah potreben. Dunajsko župansko vprašanje ni samo krajevno vprašanje, marveč ima velikanski pomen v gospodarskem

in političnem oziru. — Sedaj vladajoča ogerska stranka skuša svojo oblast še dalje razprostrati in si prisvaja krivičen vpliv na razmere v naši avstrijski domovini. Temu se moramo mirno pa tudi odločno ustaviti; popustljivost v kaki stvari bi povzročila neprecenljivo škodo, — To vprašanje ni samo dvoboj med Badenijem in Luegerjem, kakor se večkrat trdi. Ne, to bi bilo premalenkostno. To vprašanje je del velikega boja za osvobodjenje krščanskega ljudstva, za nezavisnost in slobodno naše avstrijske domovine. V tem boju vstrajati in ne za ped se umakniti je dolžnost narodnega, krščanskega moža, dobrega Dunajčana in domoljubnega Avstrijca. — S tega stališča so meni oddali glasove moji prijatelji; s tega stališča vsprejem volitev. — Sklepam z željo: Bog daj, da se vrne ljudstvu, kar je njegovega?«

Te zlate besede so vredne, da si jih zapišemo globoko v srce. Učimo se tudi mi od Dunajčanov, kako se zavedno krščansko ljudstvo bojuje za svoje pravice. Namen našemu delovanju bodi vrniti ljudstvu kar je njegovega. Ne vemo sicer, kako ukrene Baden z dr. Luegerjem, ali ga priporoči v potrjenje, ali ne. To pa vemo, da vzbujene zavesti krščanskega ljudstva noben minister ne more zamoriti. Ministri prihajajo in odhajajo, ljudstvo pa in njegova samozavest — ostane. Zato je pa tudi naša sveta dolžnost, da ne služimo ne ministrom, ne nikomur drugemu, marveč samo Bogu in krščanskemu ljudstvu po vzgledu vzornega dr. Luegerja.

Naša organizacija.

Slovensko katol. delavsko društvo je izdalo v 15. in 16. tednu 58 gld. 70 kr. za podporo svojim obolelim članom. — Dne 10. aprila je umrl društveni član Švarc Josip po dolgotrajnem bolehanju. Pogreb se je vršil 12. t. m., katerega se je vdeležilo večje število društvenikov z društvenim vencem. N. v m. p. — Prvo nedeljo v mesecu maju, t. j. 3. maja ima slov. katol. del. društvo ob 9. uri zjutraj na Rožniku sv. maso, zvečer ob 6. uri pa boče v društvenih prostorih navaden društven shod, pri katerem se vrši tudi slovesen vsprejem

novih članov. Zeleti je, da se društveniki vdeležé obeh slovesnostij v obilnem številu.

Občnega zbora katol. društva za delavke v nedeljo dné 19. t. m., so se vdeležile društvenice polnoštevilno. Dvorana je bila napolnjena. — Zborovanje je prišel predsednik, preč. g. kanonik Jan. Rozman, ki je v izbranih besedah razložil pomen zborovanju. Društvenice je opominjal k stanovitnosti, pokorščini do predstojništva, mejsebojni ljubezni, da bo društvo tudi v bodočnosti tako krepko delovalo za duševno in gmotno korist delavskega stanu. Zahvalil se je tudi voditeljici Mariji Krivic, tajnici Jos. Srakar, blagajničarici Ani Srakar in vsem rediteljicam, ki so s svojo neumorno delavnostjo vse storile, da je v društvu vedno bil vzoren red in vsestranski napredek.

V smislu društvenih pravil je poročal podpredsednik č. g. Matija Mrak, podrobno o društvenem delovanju preteklega leta. Društvo se je osnovalo na občno željo delavk 16. decembra 1894, katerih je takoj nad 400 k društvu pristopilo. Do 1. aprila t. l. vpisalo se je 678 rednih, 81 podpornih in 28 dobrotnih članov. Izmed rednih članov jih je tekom leta seveda dokaj izstopilo, ker niso vplačali rednih tedenskih doneskov. Vsi ti so po društvenih pravilih nehali biti redni člani, ter pravico do bolniške podpore izgubili. Ako žele zopet k društvu pristopiti, morajo vplačati vstopnino, do bolniške podpore pa imajo še-le po preteku 6 mesecev pravico. — Odbor je imel pet sej. Navadnih nedeljskih shodov je bilo do 1. aprila 33. Društvenice so jih redno obiskovale. Govore sta večinoma oskrbovala predsednik ali podpredsednik. Govorili so pa tudi nastopni p. n. g. g.: Mih. Bulovec, dr. Jos. Debevec, dr. And. Karlin, dr. Jan. Krek, Jan. Oblak, And. Plečnik, dr. Fr. Ušeničnik. Odbor jim izreka za trud in naklonjenost najtoplejšo zahvalo in jih prosi pomoči tudi za prihodnje leto. — Večjih zabavnih večerov in veselic je priredilo društvo 7. Vse so bile izvanredno dobro obiskovane. Izmed povabljenih gostov so pri raznih prilikah društvo osebno počastili p. n. g. g.: stolni prošt dr. Leon. Klofutar, stolni župnik in kanonik Jan. Flis, msgr. kanonik Luka Jeran, kanonik Dr. Elbert, mestni župnik Mart. Malenšek, nekateri deželni poslanci, itd. Vsi ti gospodje so tudi z zdatnimi darovi gmotno pripomogli društveni blagajni, za to se jim izreka iskrena zahvala. — Društveni pevski zbor šteje nad 40 dobro izvežbanih pevk. Pevovodja blag. g. vodja Leopold Belar si je z neumorno pridnostjo za društveni zbor pridobil največjo zaslugo. Bog mu plačaj! — Razun v petju vadile so se društvenice tudi v prednašanju in v predstavah prav pridno. Naučile so se mnogo pesmij in troje gledaliških iger: 1. Plesni venček in katol. društvo za delavke; 2. Indijski siroti; 3. Matere in hčere ali hišni mir. — Nekateri izmed igralk so se prav dobro privadile odru ter so pri svojih nastopih žele obilo pohvale. — Pouka v šivanju se je začetkom vdeleževalo nad 50 društvnic. Pozneje se je število zmanjšalo, kajti nekaterim je manjkalo stanovitnosti. Pouk ste v občno zadovoljnost in z veliko vstrajnostjo vodili društvenici Marija Roman in Marija Zupan. Gospod pred-

sednik je pri tej točki posebno priporočal, naj se društvenice z vso pridnostjo poprimejo šivanje, katera jih bode obvarovala nepotrebnih stroškov za obleko ter marsikaterih nevarnosti. — Denarstveno stanje društveno je bilo ugodno. Skupnih dohodkov je bilo do 1. aprila 2027 gld. 49 kr. — Razdelili so se tako-le: Dar milostljivega knezoškofa 100 gld.; dobrotni in podporni člani so prispevali s 356 gld. 50 kr.; vpisnina in udnina rednih članov 1330 gld. 60 kr.; vstopnina in dobiček pri raznih igrah je znašala 341 gld. 39 kr. — Izdalo se je: 58 obolelim članom 301 gld.; za inventar, pohištvo itd. 364 gld. 30 kr.; za harmonij 114 gld. 90 kr.; za stanarino 211 gld.; za časnike in knjige 41 gld. 4 kr.; itd. — Društveno premoženje z dné 1. aprila t. leta: Hranilna knjižica »vzajemno podpornega društva« 720 gl.; vrednost inventarja 492 gld. 18 kr.; vrednost knjižnice 40 gld.; gotovina v blagajnici 20 gld. 57 kr.; — skupno toraj: 1273 gld. 75 kr. — Pri volitvi v odbor so bile izbrane: kot voditeljica Marija Krivic; kot rediteljice, izmed katerih se volijo tajnica, denarničarica in knjižničarica: Ludovika Jarc, Franica Zor, Katarina Bahar, Franica Petrič, Franica Pirkovič, Marija Zupan, Mihaela Alijančič, Alojzija Ziller, Ana Srakar, Josipina Srakar, Antonija Vidmajer; kot rediteljice namestnice: Marija Trtnik, Ivana Kosec, Marija Bertolo, Franica Marn, Gabrijela Rus, Ivana Gasperin, Helena Lovše, Marija Pirkovič, Marija Fortuna. — Naj Bog tudi v prihodnje društvo spremlja s svojim nebeskim blagoslovom, mu obuja vedno novih dobrotnikov, vzlasti naj mu še dolgo vrsto let na čelu ohrani preč. gosp. Jan. Rozman-a!

Odgovor tistemu, ki je s podpisom »več žensk« v predzadnjem »Delavcu« tako moder članek spisal.

Socijalni demokratje so v svojem delovanju popolnoma zgrešili pot, katero je Stvarnik takoj od začetka človeku odločil, da doseže smoter, za katerega ga je vstvaril — za večno izveličanje. Pozabili so tudi, da je Bog takoj po prvem grehu naši prvi materi Evi rekel: »svojemu možu boš pokorna« in zato hočejo, da naj ima žena v javnem življenju možu jednake pravice. Zato se njih »tetje« takoj v prvem stavku svojega (?) dopisa ponašajo, da so bili pred leti jedini socijalni demokratje, ki so se potezali za njih možu jednake pravice. Ni me volja na drobno preiskavati, koliko je na tem resnice, ker mi ni znan skupni namen socijalne demokracije v tem oziru, ako pa stvar po posameznikih sodim, bi lahko vse prej trdila, kakor da se bore za ženske interese, kajti ni še dolgo, kar je jeden najhujših agitatorjev socijalno-demokratske stranke (lahko ga z imenom navedem) te-le besede izustil: »Kadar dobimo mi vrhovno oblast v svoje roke, potem bo vse drugače. Ako se bo katera ženska moškemu dopadla, imel bo oblast, si jo prisvojiti, če tudi zoper nje voljo.« No »tetje«, ali ste slisale? Kadar bodo vaši bratci zmagali, bodele ve kar »v ta malih nebesih«!

Meni to nekako po paganski dobi diši, v kateri je smel mož s svojimi ženami poljubno ravnati; trpinčil jih je, kakor je hotel, brez vsake kazni — saj so bile njegovo blago! In kdo je bil, ki je ženo iz neznosnega

suženjstva rešil? Mar socijalni demokratje? Ne. Ko je Kristusova vera prisijala mej pagane, bila je žena rešena in postavljena na isto stališče, za katero je vstvarjena.

Žena se že po duševnih zmožnostih razločuje od moža in vsak razsoden človek mora pripoznati, da je vstvarjena bolj za dom, mož pa za javnost. No, pa saj to tudi drugače biti ne more! Le vzemimo, da imamo tudi ženske volilno pravico; pri neomoženih bi morda še slo — pa vzemimo ženo, ki ima poleg domačih opravil oskrbovati moža in še par otrok. Zdaj bi bilo pa čas volitev. Žena naj pusti doma vse v neredu ter naj gre na volišče, kjer se bo ob času hudih volilnih bojev celi dan mudila, otroci naj pa doma brez variha počno, kar hočejo, ali pa naj gredo z materjo volit — saj znajo vrlo glasovati! Ali bi ne bila to čudna komedija?! — Pa za danes dovolj o tem, sicer mi prostora zmanjka!

V »Delavcu« se trdi, da so delavke, ki so le enkrat obiskale kak socijalnodemokratičen shod ter so treznega mišljenja, spoznale, da so trditve krščansko-socijalnih sleparjev popolnoma iz trte izvite. Na to odgovorjam to-le:

Jaz in večina mojih tovaršic obiskale smo že več taci shodov, pa — glej ga kleka — še nobena se ni »spreobrnila«, marveč postale smo še bolj nepoboljšljive »spokornice«, kakor smo bile prej. V tistem članku se tudi hvalisajo, koliko žensk prihaja v socijalno-demokratičen tabor, pa — jaz bi rekla, da pri njih štetju ni bilo posebnega truda, pa še te, kolikor jih je, se odlikujejo v fanatizmu in slepo sledé svojim možem ali zaročencem.

Tudi »Katoliško društvo za delavke« v Ljubljani je grča, ob katero so se te »ljubeznjive botrice« (?) spoštaknile. Pravijo, da se društva, v katerih duhovniki zvonec nosijo, dobro razvijajo, to pa le zato, ker matere v dušni tmíni vzgajajo ter jih učé po starem geslu: »Moli in delaj!«. Dobro znanstvene knjige jim ne pridejo nikdar v roke in radi tega jim je nemogoče samostojno misliti ter so izročene popolnoma takozvanim »dušnim pastirjem«. — K temu bi jaz sledeče dostavila: Najboljši dokaz, da je društvo delavk na pravi poti, je to, da se »Delavec« nad njim repenči, kajti on se vedno le kaj dobrega loti. To pa, da društva, katera so pod duhovskim nadzorstvom, dobro napredujejo — mislim — je socijalnim demokratom posebno ob srcu, zakaj v tem spoznajo, da ljudstvo še spoštuje svoje duhovnike in da se skala, na katero je zidana sveta Cerkev, le noče omajati. Socijalni demokratje gotovo rajši slišijo besede: »Pleši in vživaj!« nego »Moli in delaj!«, ki so jim zastaran recept in zlati nauki naših mater dušna tmina. Kdo se ne obrne s studom od »taci prijateljev«? Zdaj bi si pa vsojala vprašati, katere knjige smatra vaša stranka za znanstvene? Mar iste, ki vsa nelepá dejanja, kakor: prešešтовanje, samomore itd. kot blage ali junaške čine čitatelju pred oči stavijo? Kar se pa samostojnih mislij tiče, bi vas prav ponižno pro-

sila, da nam jih s prihodnjo »trobento« v glavo natrobite!

Mej drugimi bi rada še zvedela, kdo nam pesek v oči meče? Če ga kdo, ga gotovo ne drugi, kot vi s svojimi publicami! Nikar ne mislite, da me z zavezanimi očmi za kom tavamo; me smo in ostanemo pod katoliškim banderom, pripoznavajoč, da je jedino katoliška vera zmožna, pereče socijalno vprašanje rešiti.

Zdaj mi pa dovolite še to le opazko. Na prvi strani »Delavca« je pisano, da ima zdaj »Delavec« 1800 naročnikov, pa — verjemite mi, da se mi to število ne zdi veliko, posebno če imate v vsaki tovarni kako »Lenčico«, kakor jo imate menda v tobačni tovarni, ter jih kakor kramarica brezplačno svojim sodelavkam ponuja, a te so pa tako »čudne«, da ga še v roke ne marajo vzeti! Ej, uboga Lenica, kako smolo imaš!

Za prijazno povabilo v vaš tabor se vam najtoplejšje zahvalim z opembo, da se tako dolgo ne moremo združiti z Vami, dokler bodele vse tisto, kar je nam svetega, z blatom ometavali.

Na svidenje!

Delavska Špela.

Naše zveze. Izvrševalni odbor slovenskih delavskih stanov je oglašil svoje soglasje z načrtom, ki so ga sklenili krščansko-socijalni delavci na Dunaju dne 6. januarja t. l. osrednjemu odboru. Nedavno je prejel prijazno pismo v odgovor, kjer v odborovem imenu gospod Julij Aksman zahvalja slovenske delavce za izraženo soglasje in obeta, da bo dunajski odbor ostal v vedni dotiki z nami in nam bo poročal točno o razvoju splošne organizacije krščansko socijalnih delavcev. Prosi pa tudi, naj se od nas na Dunaj vsaka važnejša stvar naznani. S tem je storjen važen korak v naši organizaciji, ki je sicer popolnoma samostojna, vendar pa tesno združena z jednako mislečimi sobojevniki za krščansko pravičnost. — V Zagrebu je jel izhajati meseca novembra 1895 v obrambo proti socijalno-demokratičnemu mednarodnemu brezboštvu in brezdomovinstvu »Hrvatski radnik«, ki izhaja po dvakrat na mesec (vsakega 10. in 25.). Cena mu je celo leto 1 gld. 60 kr. Vrednik mu je Joco Babić. List je izvrstno vrejevan in se prav tako temeljito bori za delavske pravice, kakor pogumno pobija krivične nakane socijalnih demokratov. — Misel za ta list se je razvila v »hrvaškem delavskem klubu« v Zagrebu, ki se že dlje časa poganja za pravice delavcev in obrtnikov. Tudi s temi ljubimi prijatelji smo stopili v dotiko, saj nas poleg istega namena veže tudi bratska kri. Odpisali so nam med drugim to-le: »Blagovolite vsprejeti izraz posebnega veselja, ker smo razvideli, da imamo iste misli in delo, posebno pa, ker smo se prepričali, da sta slovenski in hrvatski rod le bratovski rod z dvema imenom. Ravno zato je naša dolžnost, da se tudi mi hrvaški in slovenski delavci združimo in zjedininimo, ker imamo isto bodočnost in dolžnost. — Javljamo vam, da nameravamo še to leto prirediti shod«. Podpisan je klubov tajnik: Hinko Sirovatka.

Mirnega srca gledamo torej lahko v bodočnost. Naša četa narašča od dne do dne. Ne bomo se sicer dali voditi judom za nos, kakor socijalni demokratje, marveč kot slobodni možje se hočemo boriti za svojo stvar. Bratov-sotrpinov in sodrugov nam ne manjka po sirnem svetu. Morda se kmalu vresniči lepa misel, da se evropski krščansko - socijalni delavci sestanejo pri skupnem shodu in se pomenijo o skupnem postopanju. Socijalni demokratje naj pa bodo prepričani, da se že sedaj zavedamo svojega števila in svoje moči. Naše delo jih bo brez dvojbe mnogo privabilo na pravo pot. V tem smislu jim kličemo: Naša organizacija je odprta vsakemu krščansko mislečemu delavcu. Vsak najde pri nas bodrila in zavetja, samo — brez Judov. Samo tisti, ki ne more med svojimi komandanti pogrešati krivonosih Abrahamovih sinov, ni za nas!

Shod slovenskega katoliškega delavskega društva. Iz Radeč pri Zid. mostu. Kranjski socijalni demokratje se na vso moč trudijo, da bi vjeli naše delavske stanove v svoje mreže. Pray posebno mora dišati slovenski jug židovskim voditeljem materijalistične delavske organizacije, ker se toliko péhajo, da bi ga pridobili zase. Tudi v prijaznih Radečah, kjer imamo papirno tvornico in v bližini, na Zidanem mostu, več družih tvorniških podjetij, so poskušali svojo srečo. Posebno se jim ni sponeslo, vendar so jih pa nekaj vjeli. Slov. kat. delavsko društvo v Ljubljani je torej zvesto svojemu namenu sklenilo, da napravi javen shod v Radečah in pojasni krščanski delavski načrt; tem rajše je to storilo, ker je iz Radeč naravnost dobilo povabilo, naj pride. — Dne 19. t. m. ob treh se je otvoril napovedani shod v veliki dvorani g. Petriča gostilne.

Predsednik Pelc je pozdravil mnogobrojne zborovalce, ki so od vseh sosednjih far, Dobovca, Šentjurja, Šentjanža, Loke i. t. d. prihiteli in do zadnjega kotička napolnili dvorano in vežo. Mnogo jih je stalo na dvorišču in pri odprtih oknih se vdeleževalo lepega zborovanja. Dobrih 500 jih je bilo vseh. Pele je nato pojasnil shodov pomen in namen in govoril o temelju prave delavske organizacije, namreč o veri in narodnosti. Povdarjal je, da je za nas katoliška vera prva, glavna in javna stvar in da je z njo združena naša dolžnost ljubiti svoj narod in braniti njegove pravice.

V daljšem govoru je potem pojasnoval dr. Krek vzrok sedanjemu žalostnemu gospodarskem položaju, ki ga s skupnim imenom nazivljemo kapitalizem. Dve četi si stojita nasproti; malo številce bogatinov, ki množé svoje milijone z delom delavskih stanov in veliko število tistih, ki nimajo ničesar razven svoje delavske moči ali katerim žugajo žalostne razmere v kratkem vzeti tisto mrvo, ki jo se imajo. Ta mnogobrojna četa si želi zboljšanja, skuša se izviti iz svojih žalostnih razmer, a ne vsa po istem potu.

Mnogo jih je, ki v boju za svoje pravice zaupajo v božjo previdnost in pravičnost in se tako trdno nadejajo zmage. Pravična stvar mora konečno zmagati, če se sami trdno lotijo dela in v krepkem združenju vporabljajo vsa zakonita sredstva v dosego svojega namena. Tako

mislijo verni trpini. Drugi pa zaupajo samo v nujni razvoj natornih sil in v svojo lastno moč. Vero v Boga so zavrgli; sovraštva in želje po maščevanju polni se pripravljajo na bitko. Prezirajo pa, da je družabni boj v prvi vrsti npravni boj — boj pravice s krivico, boj od Boga nam danega reda z neredom. — Govornik je nato z vzgledi in številkami pojasnoval, kako se je razvil sedanji kapitalistični nered in navajal sredstva, po katerih se mu je mogoče izviti.

Nato je Jakopič razlagal delavski program po socijalnem načrtu, ki so ga vsprejeli vlansko leto v Ljubljani zborujoči krščanski slovenski delavci. V poljudni besedi je pojasnoval točko za točko in vmes prideval mnogo zanimivih dogodkov, ki so kratkočasile in vnemale poslušalce.

Za njim sta Pavšner in Kregar razvijala žalostne razmere malega obrtnega stanu in popisavala pripomočke, katere navaja krščansko - socijalni program v njegovo rešitev.

Gostinčar je nato narisal potrebo tesne organizacije delavskih stanov na verskem temelju, da se rešijo neznosnih razmer in da preprečijo delavstvu nevarno socijalno demokracijo. Pozival je navzoče, naj za Radeče in okolico ustanove slovensko katoliško društvo, v katerem naj se zbirajo kmetje, obrtniki in delavci s skupnimi močmi branit sveto stvar.

V imenu zborovalcev se je nato govornikom zahvalil vrli g. Rižnar. V zvezi z mislimi, ki so se izražale pri shodu, je iz svoje skušnje povedal lep vzgled: „Hodil sem svoje dni mnogo po svetu, mnogo slišal in skusil. Tako sem nekoč v Švici slišal kapucina, ki je mnogobrojno zbranim vernikom to-le dejal: „Pravite, da ste slobodni Švicarji, toda vaše besede niso resnične. Slobodni niste več, vklenjeni ste v razne verige, katerih najhujše so vaše vlastne strasti. Naši očetje so bili res slobodni in sicer zato, ker so molili in na verskem temelju skupaj držali. Vi ste to opustili in zato ste propadli duševno in gmotno“. — Na ta vzgled je navezal g. govornik opomin, naj se po besedah, ki so se slišale na shodu, tudi Radečanje in okoličani združijo v dosego boljše bodočnosti, in naj se v ta namen čim najpreje ustanovi društvo.

Z živio-klici sv. očetu in presv. cesarju je zaključil predsednik lepi shod. Bog daj, da obrodi obilo sadú!

Politika po svetu.

Delavsko gibanje. Socijalni demokratje so se letos pri svojem praškem shodu dobro kregali. Dr. Adler in dr. Berstel sta se takoj prvi dan obkladala z najgorjimi psovkami. Nekateri odkritosrčnejši vdeleženci so očitno dolžili strankarsko vodstvo, da se liže Badenijevi vladi in dunajskim Judom, nekaterim je pomagal pri volitvah proti krščanskim socijalistom. — Gledé na volivno preosnovo se je vsprejela Adlerjeva resolucija, ki v prvem delu zabavlja, v drugem se pa za zdaj zadovoljuje z njo. — Delavke so se pri shodu uprle strankarskemu

vodstvu in mu očitali, da jih samo za nos vodi. Njegova zastopnica Adelhajda Popp-Dvořák je naravnost izrekla, da si delavke osnujejo svojo lastno samostojno organizacijo. Kakšna je socialistična mednarodnost, se razvidi iz Poppovih besedij. Ta voditelj judovskega socializma je dejal, da se je zato v Pragi sklical shod, da bi na teh gorkih tleh narodnega prepira dokazali, da je tu mogoče izvršiti zborovanje pri shodu tudi v nemščini. Nemščina je torej — poglobitna stvar; Poppove besede se čujejo, kakor bi Čehi v Pragi Nemce v oblicah hrustali. Sram ga bodi! Pri shodu se je nekaj splošnih besedij izreklo tudi gledé na poljedelske delavce: zavarovanje, nadzorstvo, odstranjenje sedanjih poselskih redov. Druzega na shodu ni bilo kaj zanimivega. — V Švici je bil te dni letni delavski shod v Vinterturu. Navzočih je bilo 425 zastopnikov, ki so zastopali 198 400 delavcev. Francoski krščanski socialisti so poslali 4 zastopnike, med njimi poslanca Lamira. Najvplivnejšo besedo pri shodu je imel švicarski krščansko-socialni voditelj dr. Dekirtén, ki se je posebno potegoval, da se železničarjem kratí delavski čas. Socialisti, ki so bili pri shodu, so se obnašali dostojno; resno in pametno so se razgovarjali vsi vdeleženci o delavskih razmerah in njihovem zboljšanju.

V državnem zboru je na dnevnem redu volivna preosnova. Do sedaj vse kaže, da je vlada že vjela dve tretjini poslancev za svojo predlogo, in če kaj posebnega ne pride vmes, bo skorej brez izpremembe vsprejeta. Naše stališče ostane neizpremenjeno.

Lahi bi se v Afriki radi kako izmazali, toda Melik zahteva odškodnino za svoje vojne troške in se pripravlja na nove boje. Sedaj se je izkazalo, da je vse nesreče prav za prav kriv stari hudodelec Krispi, ki od milijonov proklinjan in zaničevan v samotni premišluje, kako deluje božja previdnost. Pijanca Baratierija je postavil na čelo laški vojni in ga še vedno dregal, naj nagaja Abesincem. Potoki prelite laške krvi v Afriki so nov dokaz, kako gospodari framasonska stranka v zjedinjeni Italiji.

Med Rusi in Kitajci se je blizu sklenila zvezna pogodba. Kitajci so Rusom hvaležni, da so jim pomagali pri sklepanju miru z Japonci. V ti pogodbi dovoljujejo Kitajci Rusom, da v svoje namene uporabljajo nekatera kitajska pristanišča, med njimi Port Artur. Dalje smejo podaljšati na kitajsko svojo sibirsko železnico in na kitajske trge dovažati svoje izdelke. Rusi jim bodo zato s svojimi častniki izurili vojake in jim ob času vojske pomagali. — Potemtakem se Kitajsko odpira in nova doba se bliža velikemu obrtu in trgovini. Veseli nas, da krščanska Rusija prodira v neznano kitajsko cesarstvo, tem bolj bi nas pa to veselilo, ko bi se posrečilo delo našega papeža, da bi se Rusija izvila razkolu in vrnila v naročje katoliške cerkve.

Razvedrilo.

Umreti moramo.

Nedelja je. Prav konec vasi sloni ob strmi skali mala, z mahom porasčena kočica. Sedaj se odpró vrata ob skaloviti steni sloneče bajtice in v prijazni majnikov zrak stopi starček, sključen obilnih let. Podpira ga njegova stara žena, katere hrbet je pa še bolj sključen, kakor pa njegov. »Tako«, spregovori starček, vsedši se na klop pod hruško. »Tukaj bom počakal, da skup zazvoni; tukaj mislim opraviti svojo pobožnost Gospodu, tukaj pod milim nebom, ker mi moje trudne slabe noge ne pripuščajo več, da bi šel v cerkev. »Prej, mamica, seveda je bilo drugače«, reče in se obrne h gospodinji, ki ima v svojih starosti se tresočih rokah molitveno knjigo in molek.

»Prej je bil pripravljen zame voz in urni, iskri konjiči, da sem se popeljal v cerkev, ako nisem mogel iti; sedaj pa o — moj Bog!« vzdihne starček in si obriše solzne oči.

Zenica si ovije molek okrog svojih rok in gre. Otožen zre starček za njo; šele, ko mu v vasi izgine spred oči, se prepusti onim ginljivim pobožnim čutilom, kakoršna pravega in zlasti mnogo in hudo skušanega kristijana ob nedeljah obhajajo.

Mnogo je že skusil stari mož. Imel je jedinega sina Lukeža. Krščansko ga je vzrejeval. Pa včasí jabelko tudi daleč pade od debla — in to je bilo tudi pri Luki.

Ko je odrastel šoli in oblasti svojih starišev, se je jel potikati po bližnjih mestih. Že je jel zapravljeti ter zahajati v slabe družčine, njegovo življenje ni bilo več vzgledno in pošteno. Vse to pa je znal prekanjeno in zvito prikrivati pred svojim očetom. Kolikor bolj je opuščal in zapuščal navade one hiše, kjer je v gledal luč sveta, toliko bolj se je znal hliniti. — Tako je svoje dobre, preblage stariše prevari, da so mu prepustili lepo kmetijo, svoja posestva in vse svoje premoženje, ker je rekel, da bi rad postal sam svoj gospodar in se oženil in celo nič si niso zgovorili. — In kako bi tudi ne zaupala stari oče in mati svojemu edinemu sinu! Saj jima je vsak dan zatrjeval in obetal, da mu bo edina skrb le to, kako da jima bo dneve njihovih starih let polajševal; da jih bo kar na rokah nosil. — Gospodinja, katero si je Luka izbral, je bila pošteno dekle, hči spoštovanih starišev; zatoraj je mati imela prav veselje nad njo in se je nadjala, kako lepo da bo ž njo gospodinjala. Šele potem, ko vidi, da so se mu vse želje spolnile in da ima vse lepo bogato imetje starišev svojih v rokah, pokaže Luka, kakšen da je. Domišluje si, Bog vé kaj in koliko da zna, zatoraj ne mara več za dobre svete svojega starega skušenega očeta. Kar nič po volji mu niso opomini in svarila dobre skrbne matere, ko je večkrat šele o polnoči iz krčme domu prikolovratil, nazadnje mu pa postanejo nadležni. Stariši so mu dali vse, kar so imeli in kar so si s pridnostjo in trudom pridobili, on pa je čedalje bolj proti njim neprijazen in čmeren; slednjič začne nad njimi robantiti,

postane celo surov in dela grdo z njimi. Blaga stara, ki sta bila navajena edinosti in miru, spravita vžaljena svoje reči skup in zapustita hišo, kjer sta tako dolgo srečno živela, kjer so ju vsi, domači, sosede in občani spoštovali, sedaj pa sta svojemu lastnemu sinu preveč in nadležna. Stari oče si kupi ono staro kočico, pred katero smo ga spoznali.

Starček je sklenil roki. Iskreno moli ne meneč se za vse drugo. Kar stopi predenj močen, dobro rejen mož pri 30 letih — v praznični obleki premožnega kmeta. — Lukež je, njegov sin. Oči vpira v tla, kakor bi se zavedal velike krivde.

S tiho radostjo opazuje starček krepkega moža, katerega že več časa ni videl. Prime ga za roko vsega prestrašenega, osramočenega, ter reče z milim očetovskim glasom: »Luka, kaj pa je tebe semkaj k meni pripeljalo? Kajne, prišel si, da se enkrat vidiš svojega očeta? Prav imaš, ker moči mi od dné do dné vhajajo. Še preden bo minul mesec majnik, bo že lopata grobokopova porahljala in poravnala mojo poslednjo posteljo. Luka! veseli me, da si prišel k meni. Kaj pa ti je? Treseš se na celem životu; usta ne govorijo, oči iščejo tal. Ali tvoj oče niso vredni, da jih pogledaš, in da jim odgovoriš?«

Luka vzdihne in plašno pogleda kvisku; ko pa ugleda ko smrt blede in medlo obličje svojega sivega očeta, si z zagorelimi svojimi rokami zakrije obličje in stoji ko kip; ne spregovori in se ne gane.

»O, Bog! Hvala Ti!« šepeta starček sam za-se.

»Moj sin — Luka — joka, in kjer oko toči solze, ondi se je kesanje vrnilo v srce.«

»Da, oče«, ihti žalostni, trepetajoči sin, »da, kes se mi je povrnil in moja težko obložena vest me je prignala k vam — prosit odpuščenja in očetovskega blagoslova.« Pri teh besedah pade Luka na kolena, položi od solz oblito obličje v očetovo naročje. Ta pa, plavajoč v rajski sladkosti, mu položi roke na glavo, se ozre v višnjevo nebo in govori ginjeno in na glas: »Odpuščeno in pozabljeno naj je vse; jaz te blagoslavljam moj sin — Bog bodi s teboj!«

»Umiri se, sin«, pravi slednjič starček, »vstani in vsedi se k meni na klop. — Glej, od tistega časa, kar se nisva več videla, sem tako oslabil, da že težko govorim.«

Pri teh besedah seže starček globoko po sapo in potem prične: »Povej mi Luka: kaj je vendar tako naglo spremenilo tvoje srce, ki je toliko let ležalo tako pusto v tvojih prsih, kakor njiva, katere nihče ne orje, nihče ne poseje in katera le plevel rodi?«

»To, ljubi oče«, odgovori Luka in si z robcem obriše solzne oči, »se ni tako naglo zgodilo. Preden vam natančneje odgovorim, se vam moram obtožiti, da, odkar ste sli iz naše hiše, nedelje nič več nismo tako praznovali, kakor za vaših časov. Zato pa tudi moje srce ob nedeljah nič več ni bilo tako veselo in zadovoljno, kakor nekdanj. Vsako neprijetno novico sem zvedel le ob nedeljah ali sploh ob svetih časih; ob nedeljah in praznikih pripetile so se mi nesreče. Ker sem

hlepel, da bi bil čedalje bogatejši, sem dal večkrat delati tudi ob nedeljah. Pri takem delu me pretečeno jesen najde naš gospod kapelan. Imel sem žanjice v nedeljo. Pride tik mene, me pogleda resno v obraz, rekoč: »Ali se pravi to nedeljo posvečevati? Jaz sem se nasmejal ter sem djal, da je žito ravno kar zrelo; zatoraj ga moramo prej ko mogoče spraviti na gumno.« Če je tudi nebo sedaj jasno, se zna vendar čez noč vreme spremeniti in potem bi znalo kaj škodovati, ki že tako nekaj dni sem leži; dobro je dobro in bolje je bolje.« »Dobro dela ta, ki nedeljo posvečuje«, me zavrnejo gospod kaplan: »On, kateri je zrnju, katero ste vi vsejali, dal zrasti in obroditi, vam bo tudi pomagalo, da boste njegov blagoslov, kar ste pridelali, srečno v gumno spravili. Da vi Bogu, kateri je vaše žito obvaroval sneti in toče, ne zaupate, to je prav nekrščansko.« »Vi gospodje lahko govorite«, sem jaz na to rekel. Lahko, da bi bil tudi jutri svoje žito spravil doma, kakor danes, kaj pa, če bi nocoj moje žito zmočil dež, kaj pa potlej? Ali bi se ne moral jaz potem jeziti, da sem nedeljo pustil in je ne porabil za delo? »Ne«, odvrnejo gospod kaplan, »vi bi si morali misliti, da vas je Bog kaznoval.« »To so le besede, sem se jaz nevoljno posmehoval, od katerih se človek ne odebeli. Jaz moram davke plačevati, ženo, otroke in mnogo poslov rediti. Ako mi tedaj žito na polji segnije, si moram kruh kupiti, ne pa, da bi si od obilnega pridelka kaj prihranil, kaj imam potem od tega, ako nedeljo posvečujem? — Zato mislim jaz, da je bolj pametno, da tako delam, kakor res delam, ker živeti moramo, gospod kaplan!« »Pa bo treba tudi umreti, Luka, umreti moramo.« Te besede so mladi duhovnik tako izgovorili, tako naglasili, da tega nikdar ne bom pozabil, »in slabo umrje, kdor slabo živi« so pristavili.

Zdravje.

Žganje.

Žganje nima redilne moči, ne daje človeku nič hrane in še toliko ni vredno, kakor voda s sladkorjem oslajena. Da je pa postalo tako v rabi za ljudstvo, zlasti za ubožce, to je naredila njegova dobra, a tudi pogubna lastnost.

Da je žganje tako priljubljena pijača, temu je kriv v žganju bivajoči vinski cvet, ki ga imenujemo tudi alkohol. Alkohol ni družega, kakor sladkor spremenjen po vretji. Iz vseh rastlin, iz katerih se prideluje škrob (šterka), se tudi naredi alkohol, kajti škrob se spreminja v gumi, ta v sladkor in sladkor v alkohol.

V prav majhni meri zavžit, je truplu koristen, kakor zdravilo. V večji meri zavžit pa mu je strup; čuditi se torej ne smemo, ako ga po jedni strani ne moremo pogrešati, po drugi strani pa ga proklinjamo. — Zavživanje žganja pa je zaradi tega tako zelo nevarno, ker lačnim nekako namestuje pomanjkljivo hrano, dasi nima nič redilnega v sebi. To na-

mestovanje je najceneje in najhitrejšega vspeha, ki si ga revež more omisliti.

Seznani se hočemo tedaj z zdravilnimi lastnostmi žganja, da uvidimo, zakaj se je ljudem priljubilo, hočemo pa tudi omeniti nevarnost zavživanja, da bode s tem opravičeno, zakaj je nezmernost pri žganju tako grozovitna.

1. Lastnosti žganja.

Žganje je zelo podobno kavi v tem, kako na človeka deluje. V majhni meri zavžit pomnožuje prebavljavni sok. On draži želodčeve kože, da se iz njih odloči tekočina, v kateri se jedi razkroji. Če smo kaj tolsče zavžili, se jedi v želodcu vanjo zavije in ker želodčni sok (prebavljavni sok) mastne reči težko razkroji, ostane to, kar smo snedli, neprebavljeno in slabo se redimo. Prebavljanje se more le pospešiti, če se želodec sili ali draži k temu, da izločuje več prebavljavnega soku. To se doseže tudi z dišavami, če n. pr. slanino popramo. Poper sicer jedil ne raztopi, temveč zdraži želodec, kakor tudi slinavke, in pomnožuje tako razkrojljni sok, ki prebavo dovršuje.

Malo žganja deluje po vžiti tolsči ravno tako in je v tem še toliko boljši, ker ima v sebi eter, ki tolsčo razkrojeva.

Žganje je tedaj nekako zdravilo in da si mora vsak človek varovati se, da ne potrebuje zdravil, vendar ne smemo zdravila obsojevati, temveč lahkomišljenost, vsled katerega smo primorani segati po zdravilih. Boljše je tedaj, da odsvetujemo, da se preveč tolsče ne jé, ako se je pa to vendar le zgodilo, potem je nespametno, ako svarimo, zavžiti požirek žganja na prid zdravja. Ljudje, ki si mislijo vruga utopljenega v alkoholu, se spozabijo in sežejo včasih pregloboko v tolsto jed, a si pomagajo s tem, da zavžijejo nekoliko Hofmanovih kapljic na kosček sladkorja. Hofmanove kapljice pa niso družega, kot zmes jednega dela etera in dveh delov vinskega cveta; no, če je pa vinski cvet peklenšček sam, ga kosček sladkorja ne spremeni v angeljca.

Žganje pa deluje še na drug način, kar je bistveno pri tej pijači.

Alkohol iz žganja prestopi precej v kri in po krvi vpliva na možgane in živce, katere draži k večji živahnosti. Ker tudi srčne živce zdraži, pospešuje tako krvotok; hitrejši krvotok pa oživlja celo truplo k hitrejši delavnosti.

Vino razveseljuje človeško srce, pravi sv. pismo; a vino ni družega, kot neka alkoholova spojitev. Kar je v vinu poživljajočega, je ista snov, kakor v žganju. Vino razveseljuje človeško srce, to se pravi, da budi življenje, nas stori vesele, okrepeča trudnega na duši in telesu ter spodbuja dušo in truplo k čvrstosti in gibčnosti. V prav mali meri zavžito žganje naredi to isto; tedaj je za prebavo in utrujenost dobro zdravilo, ki hitro pomaga.

(Dalje sledi)

Drobtine.

„Delavec“ od dne 10. t. m. ima v sebi zopet polno laži in obrekovanja. V prvem članku, kateri je podpisan od »Več delavk«, seka prav po gadje neki duševni revež na krščansko - socialno stranko in »Glasnik«. V svoji strastni jezi, ki je kipela v njem, ko je pisal omenjeni članek, je revež pozabil zopet povedati, koliko, kedaj in kje je storila socialna demokracija kaj za ženski stan, posebno za delavke pri nas. Ako pogledamo delavke na Dunaju ali v Berlinu, n. pr. v Singerjeve delavnice (Singer je vodja soc. dem., lastnik konfekcij in judovski milijonar), se bomo najprej prepričali, koliko storé soc. dem. za delavke. Iz lažnjivega »Delavca« se tudi lahko prepričamo, ko je v enajsti številki 4. letnika prvokrat se spomnil na delavke, ali njim v korist se ni mignil z mazincem. Koliko ima po načelih soc. dem. slobode žena, se razvidi iz življenja sedanjih kolovodij in nedavno se je izrazil proti nam neki soc. dem., da njegova žena ne bo imela nobene vesele ure pri njem. Potem je res lepa sloboda! Kar se tiče morale in čistosti pa soc. dem. še govoriti ne more; o tem si pač lahko napravi vsak sam slike, kdor količkaj pozna načela divjega zakona ali šedanje zasebno življenje socialnih demokratov. O tem govoré nam tudi soc. demokratov žene. Nadalje trdi zlobni in lažnjivi članek, da je nam naklonjena vlada in judovski kapitalisti. Dokaz, lažnjivi dopisun! menimo, da ga boste na veke ostali dolžni! Dokaz o naklonjenosti vlade nam je dr. Lueger in dunajska krščansko - socialna stranka, ki jo vlada odriva in ji trga pravice do zastopstva dunajskega mesta na pritisk in korist socialističnih prijateljev, judovskih milijonarjev, raznih konfekcij, kjer se delavkam najslabše godi. Dokaz v to so nam tudi nemški judovski časopisi, kateri so pisali, da ako vlada ne bo nas zatrla, bodo vsi milijonarji, lastniki raznih sesalnic delavske krvi pristopili v socialno-demokratski tabor in bodo socialiste podpirali še bolj ko sedaj. Obžalujemo le pristaše »Delavca«, da se dadé takim sleparjem tako očitno za nos voditi in s svojimi žulji v zasmeh dajati celemu svetu. Ubogo zaslepljeno slovensko soc. dem. delavstvo! Na drugem mestu v tistem listu se drugi lažnjivi dopisnik zaganja v krščansko - socialno stranko, posebno pa v Gostinčarja. Lažnjivi dopisnik piše, da je iz strahu pred debato zaključil kazinski shod. Da je to grda laž, nam je priča več ko tri sto mož, in še sam soc. dem. glavar Kordelič, ki je moral miriti s silo soc. dem. divjake z rudečimi trakovi; še celo njega niso hoteli ubogati. Vpili so, kakor bi bili obsedeni, ko je predsednik Gostinčar pozdravil navzoče. Ko pa ni bilo miru, je opominjal trikrat na red, pozivljaj rednike, naj storé svojo dolžnost, ali za odgovor je bilo kričanje; potem še-le je z ozirom na grozoviti nemir in na zadnji kazinski shod, da bi se ne prigodila kaka nesreča, zaključil shod. Da je laž, kar dopisnik piše, da se mi bojimo debat, je razvidno iz tega, ko ne daste našim sodrugom na svojih shodih besede, ko jo nasprotno vi na naših shodih dobite vselej.

O prvem majniku sodimo, da nima zav. delavstvo prav nikakih koristij. To je izpoznalo že delavstvo na Češkem in na Hrvaškem, tudi naši nemški somišljeniki nasprotujejo prvemu maju. Krščansko soc. delavstvo zahteva svoje pravice zmiraj, ne samo prvega maja, ono se tudi zaveda svoje moči, ne da bi jo kazali soc. dem. sleparji. Soc. dem. je prvi majnik dan splošne revolucije, in prav nič drugega ne nameravajo z njim, a se tisto bi morali le nezavedni delavci izvršiti, kolovodje se že tako skrijejo, ko se je potreba pokazati. Sedaj pa koristi prvi majnik le agitaciji soc. dem., da slepi z njim ubogo delavstvo in je spravlja v nesrečo. Bodemo videli, ako bodo praznovali ljubljanski sociji prvi maj, posebno pri Samassi in Tönniesu; celo dvomimo, da bi gosp. Železnikar imel svojo prodajalnico in delavnico zaprto? Sploh pa naj bo dovolj, taka lopovska druhal ni vredna, da bi se z njo prepirali in tratili črnilo in papir, na take barabske napade ne dajemo mi nikakih odgovorov, ki se nahajajo v omenjeni notici, le to še povemo svetu, da nam je neki gostilničar rekel, da ga je sram, ko pošilja upravnistvo »Delavca« tako umazan list pod njegovo streho, in da je večkrat se izrazil, da ga neče, ali ne pomaga nič, zmiraj ga še dobiva, čeravno ni naročen na njega. Iz tega se vidi, kako s silo urivate ljudstvu svoje lopovske spise in surovosti!

„Delavec“ št. 11. je zopet pokazal, koliko mu je do resnice, kadar se gre za blatenje krščanskih delavcev. Natvezil je v tej številki celo butaro najneumnejših lažij, katere seveda mu njegovi prosvitljeni verni verujejo. Prva laž, ki jo prinaša o kazinskem shodu je, da sem jaz tekal od Posavja do Iga, ter lovil nevedne elemente za shod. Temu le toliko odgovarjam, da moram jaz celi teden v tovarni delati, da mi torej ni mogoče tekati od Posavja do Iga. To bi bilo mogoče le kakemu plačanemu soc. dem. agitatorju. Druga grda laž je pa, da so dobili naši somišljeniki zastonj, oziroma zato, da so šli na shod, pijače iz konsumnega društva. Kedor mi more dokazati, da je to dvoje, kar je pisal »Delavec«, resnica, mu jaz, dasi nimam premoženja, plačam 20 gld. nagrade. Mi krščanski socijalisti, ki delujemo nesebično za delavski stan, imamo v Ljubljani že nekaj pokazati, kar je delavcem v korist. Kje pa imajo socijalni demokratje kaj? »Delavec«, govori! To menda Vas boli in zaradi tega sumničite naše konsumno društvo, ki je last delavcev. V tem se poznate kot prijatelji delavcev, posebno, pa da jih nazivljate žganjarje ali »goste Pihlerjevega kevdra«. Mi za shode ne potrebujemo in tudi ne iščemo nevednih elementov, tudi ne žganjarskih barab, zadnje Vam radovoljno prepustčamo. Mi imamo v kršč. socijalni organizaciji dovolj zavednih krščanskih mož, ki nosijo v srečo zavest, da ostanejo rajši svobodni krščanski možje, kakor pa judovski socijalistični hlapci. Namenil sem se, da jaz zaradi svoje osebe ne bom nikdar javno polemizoval z listom, ki prinaša toliko lažij, in ki me nikakor razžaliti ne more. Pod čast bi si štel, ko bi kaj takega storil. Vendar pa nastopam tukaj javno ne zavoljo svoje osebe, marveč da se pribije in pripečati zopet nekaj lažij, ki jih donša »Delavec« o naši stranki.

Jos. Gostinčar.

Zahvala.

Gospod Fran Zorc, molar na sv. Petra cesti, je podaril za delavsko konsumno društvo 4 gold., za kar mu bodi pristrčna zahvala. Bog daj še več posnemalcev!

Palčice

in galanterijsko blago priporoča po izredno nizkih cenah

FR. STAMPFEL

v Ljubljani, Kongresni trg (Tonhalle.)

JANEZ ŽELEZNIKAR

Ljubljana, Medene ulice št. 1

priporoča svojo zalogo mnogovrstnega blaga za domače obleke za moške in ženske. 24--6

Fr. Kovač

črevljar na sv. Petra cesti št. 31

priporoča vsa v svoj obrt spadajoča dela — v dobrem blagu po zmerni ceni.

Karol Dostal

tapetnik

Sv. Petra cesta št. 31

priporoča svojo pošteno, zanesljivo in ceno trdko v obilno naročevanje vseh v tapetniški obrt spadajočih izdelkov.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke

po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4 v Ljubljani.

24--8

Prihodnja številka Glasnika izide 13. maja.